

NA SEJMU ALPE ADRIA

Odmevna predstavitev našega turizma

Na pobudo Območne gospodarske zbornice Ljubljana sta skupščinski odbor za pospeševanje turizma in občinski sekretariat za gospodarstvo v dobrih štirinajstih dneh organizirala predstavitev viškorudniškega turizma na sejmu Alpe Adria. Osnovni namen je bil predstaviti prelep in tako raznolik svet naše občine, kjer so ustvarjeni vsi pogoji za razmah izletniškega turizma. Svet, ki le dobrih dvajset kilometrov od mesta odkriva bogato kulturno in naravno dediščino. Poznano sicer a premalo spoznano. V to uspešno akcijo so se vključila turistična društva Polhov Gradec, Rakitna, Rašca, Turjak ter Konjeniško društvo Krim.

Naš predstavitevni prostor je bil v sklopu paviljonov omenjene zbornice, kjer so s predstavitvami sodelovale še občine Ljubljana Šiška, Ljubljana Moste, Vrhnika in Logatec. Na razmeroma velikem prostoru pod naslovom **Izleti, ki jih boste radi ponovili**, v prijetni zeleni dekoraciji, je bila predstavljena turistična ponudba pod naslovi: Spoznajte kulturno središče Slovenije (Turjak, Rašca, Velike Lašče); Pozdravljena Rakitna (Rakitna); Čudovit svet Blagajane in Polhovega Gradca (Polhov Gradec) in Vabljiv podkrmški barjanski svet (Iška vas, Tomišelj, Ig). Vsi so bili predstavljeni s slikovnim gradivom in krajšimi besedili, pa tudi s predme-

ti, skrbno izloženimi v vitrini (turjaški grb na grajski opeki, polhovka in polhi iz muzeja Antona Debeve iz Kamnika pod Krimom, bronasti konji Bojana Štine, delček bogate literarne zapuščine iz Velikih Lašč, pa prapor in grb Krimskega društva konjerejev, pa prelepi klekljani prtički polhograjskih čipkaric...) in prijetno ter vabljivo in čisto pravo kulinarčno ponudbo dobrih jedi iz dveh priznanih in dobrih gostiln, polhograjske Pri Pratkariju in velikolaške Pri Kuklju, družbo pa so jim delali priznani in povsem naravni izdelki Čebelarstva Polhov Gradec ter sir Laščan iz velikolaške sirarne. Obiskovalcem pa so bila na voljo tudi pisna obvestila o turistični ponudbi teh predelov. Roko na srce, po teh je bilo povpraševanje kar precejšnje, saj so jih organizatorji morali kar večkrat dostikati. S tovrstnimi prospekti in obvestili pa so sodelovali tudi Trubarjeva domačija, Brunarica Rakitna, Jahalni center Ig, napredaj je bila knjiga o Rakitni..., kratka predstavitev, ki je nalepila na veliko zanimanje obiskovalcev, je bila za prvi tovrstni nastop dobro pripravljena. Ta ocena velja še toliko bolj, ker je bila prva in danes zagotovo trdimo, da tudi ne zadnja.

Odločili pa smo se še za takimenovani Dan

občine Ljubljana Vič-Rudnik, ki je bil 25. marca ob 17. uri v turističnem forumu. V polni dvorani in pred številnimi gosti s področja turizma in viškorudniškimi turističnimi delavci ter v prisotnosti dveh republiških ministrov, dr. Lojzeta Janka in Izidorja Reja, smo predstavili del te naše bogate turistične ponudbe z opisi in možnostmi razvoja turizma pa tudi s prijetnim in kvalitetnim programom, ki so ga izvedli naš državni prvak med mladimi diatoničnimi harmonikarji Miha Debeve iz Preserij, odlični folkloristi KUD Rožmarin iz Vnanjih goric ter moški pevski zbor iz Dobrove. Naš župan Bogdan Bradač je z vabilom na nadaljnje sodelovanje pri razvoju turizma v občini nagovoril zbrane in se sodelujočim zahvalil za dobro predstavitve. S priložnostnim nastopom so svoj čar dali predstaviti tudi podkrmški konjerejci, na predstavitevni prostor pa je veliko obdobje požela klekljarka Marjanca Jarc iz Polhovega Gradca, gospe iz Čebelarstva Polhov Gradec pa so svoje izdelke tudi prodajale. Že omenjena gostinca Pratkarija iz Polhovega Gradca in Kukelja iz Velikih Lašč pa sta za goste pripravila domačo zakusko. Pavle Setničar iz Pogorjske gore je ponudil šilce dobrega, iz Iške vasi so ponudili ocirkovko, svoj prispevek pa sta pridala še Gostinsko podjetje Vič-Gostilna Mirje in Mercator-Konditor. V času sejma je bilo mnogo priložnosti za izmenjavo mnenj, izkušenj in pogledov na razvoj smelega turističnega razvoja v teh naših prelepih in prijaznih krajih. Rodilo se je mnogo novih in svežih idej, zamisli pa tudi že povsem konkretnih akcij, ki se jih bodo naši turistični delavci kaj kmalu lotili.

Volje in prizadevnosti jim ne manjka, to so pokazali tudi na tem sejmu, zato velja vsem sodelujočim in nastopajočim v imenu odbora za pospeševanje turizma in sekretariata za gospodarstvo iskrena zahvala.

Zadružna trgovska mreža na razpotju nove zakonodaje

V zadnjem času je veliko govora o novi organiziranosti zadrug. Sprejet je Zakon in opredeljen tromesečni rok za omenjeno preobrazbo.

Tudi Kmetijska zadruga Ljubljana s sedežem na Ižanski cesti 303, išče svoje mesto v omenjenih družbenih spremembah. Tržno gospodarstvo ter prekinjene olajšave in subvencije do kmetijstva, posredno sicer otežujejo še vedno prisotno željo po temeljni zadrugi usmeritvi do zadovoljevanja potreb kmetom kooperantom, vendar pa se ljubljanska kmetijska zadruga ne namerava odpovedati nadaljevanju svojega poslanstva. Nasprotno, pred seboj si zastavlja naloge, ki bodo z zdravo konkurenco prispevale k obogatitvi celovite ponudbe naglo razvijajoče se primestne populacije. S svojo široko registrirano dejavnostjo želi aktivno sodelovati pri razvoju okrajev ali novo ustanovljenih občin. Ena od dejavnosti Kmetijske zadruge Ljubljana, ki je prav v občini Vič-Rudnik najbolj razširjena, je trgovanje z kmetijskim in gradbenim materialom.

Iz začetnega načina poslovanja do zadovoljevanja potreb krajanov z kmetijskim in agroživimskim materialom, se asortima ponudbe zadrugnih trgovin v skladu z barometrom razvoja podeželja stalno dopolnjuje z artikli za gradbeništvo, gospodinjstvo, obrt in industrijo.

Osnovna filozofija naše ponudbe je v kvalitetni in ceneni obliki trženja na račun nizke marže ter količinskih rabatov.

Centralna in sinhronizirana nabava blaga pri proizvajalcih ali gosistih za vseh trinajst zadrugnih poslovalnic torej omogoča bistveno ugodnejšo nabavno ceno, kot jo lahko doseže katerakoli posamezna maloprodajna trgovina. Torej bi vsakršno morebitno razmišljanje o razdruževanju trgovskih poslovalnic bilo že v naprej obsojeno na ekonomski neuspeh. Prav iz tega prepričanja ter težnje do zadovoljitve, specifičnih potreb v posameznem urbanem okolju pri načrtovanju razvoja trgovin s kmetijskim in gradbenim reprovromaterialom, aktivno sodelujejo tudi zaposleni v poslovalnicah, predvsem pa poslovodje, ki na osnovi tržnega utripa zagotavljajo sledeče letošnje spremembe v ponudbi:

Poleg obravnavane tržne strategije zadrugnih trgovskih poslovalnic se za potrebe kooperantov in drugih potrošnikov načrtujejo tudi večji investicijski posegi, ki pa so odvisni predvsem od finančnih tokov in razvoja dogodkov na področju uresničevanja Zakona o zadrugah.

V kolikor bo torej preobrazba zadrug potekala v smislu ohranitve celovitosti obstoječega sistema, potem je realno možno pričakovati uresničitev načrtovanih ciljev s čemer bi občina Vič-Rudnik oziroma točneje KS Barje in KS Horjul v nekoliko daljšem obdobju pridobili črpalko za plinsko olje. Bljže realizaciji pa je predviden adaptacijski poseg v garažne bokse na območju uprave Kmetijske zadruge Ljubljana, kjer se predvideva izvedba trgovine za zaščitna sredstva, lekarno za živali ter specializirana prodajalna za kmetijsko oziroma vrtničarsko strojno mehanizacijo.

Pripravil: K. J.

Načrti zadrugnih trgovin

Poslovalnica Barje - Peruzzi
tel. 212-153

Franc Kramar

V letošnjem letu se predvideva delna adaptacija trgovine z razširitvijo tehničnih materialov, načrtujemo franšizing in diskontni sistem povezovanja z uveljavljeno veletrgovino, sicer pa je naša poslovalnica namenjena za organizirane akcijske prodaje direktnih proizvajalcev ali gosistov.

Poslovalnica Ig
TEL. 662-005

Tomislav Primc

Razširjamo ponudbo z industrijskim in gospodinjstvom, ter materiali za zadovoljevanje potreb v kovinski in mizarski obrti. Prodaja plinskega olja bo dopolnjena z motornimi in hidravličnimi olji ter mazivi.

Poslovalnica Škofljica
tel. 666-015

Matej Ahčin

Predvideva se razširitev ponudbe z industrijskim, gospodinjstvom in plinom ter artikli za potrebe turističnih vikendsev, sicer pa bo vsa pozornost usmerjena v konkurenčnost prodaje gradbenega in kmetijskega materiala.

Poslovalnica Podpeč
tel. 631-015

Alojz Mazi

Tudi v naši trgovini se predvideva razširitev ponudbe z gospodinjstvom plinom. Počasi prevzamemo tudi iniciativno do prevzema nabavnih storitev za potrebe mizarstva Podpeč, Hojo, IPKO in druge obrtnike s potrebami po tehničnem blagu.

Poslovalnica Vnanje Gorice
tel. 651-469

Jakob Kenk

Asortima blaga z katerim poslujejo trenutno zadovoljuje potrebe krajanov. Osnovni cilj je v kvalitetni, ceneni in hitri postrežbi ter s tem zadovoljiti vsakega kupca. Če bodo tudi letos prihajali v našo poslovalnico kupci po cement in pralni prašek iz Vrhnike, Borovnice in Ljubljane bodo naše tržne zakonitosti uresničene.

Poslovalnica Dobrova
tel. 272-351

Anton Sojer

Kljub temu, da je predhodno poslovodkinja v neposredni bližini odprla zasebno prodajalno s praktično istim materialom se na račun konkurenčnih cen ter kvalitetne postrežbe ni bati za promet. Nasprotno, prav ta se v zadnjem obdobju ponovno povečuje, čeprav je pri gradbenem in kmetijskem materialu občutiti padec kupne moči. Sicer pa sam prodajni asortiman zadovoljuje potrebe krajanov.

Poslovalnica Polhov Gradec
tel. 645-147

Bernard Tominec

Na željo krajanov se trgovina s kmetijskim in gradbenim reprovromaterialom spreminja v trgovsko poslovni center. V dveh mesecih bo odprta podružnica hranilno kreditne službe, istočasno ali nekoliko kasneje se odpira diskontna prodaja pišč in čistilnih sredstev, prav tako razširjamo ponudbo z gospodinjstvom in industrijskim plinom. Vsekakor pa se bomo tudi v naprej trudili v iskanju možnosti najcenejše, to je tržne dobave gradbenega materiala z dostavo na dom.

Poslovalnica Horjul
tel. 749-053

Janez Gabrovšek

Na področju vodenja trgovine sem začetnik, vendar pa se lahko pohvalim z prometom, ki bi ga bil vsak izkušen poslovodja vesel. Verjetno k temu pomaga odnos do kupcev od katerih si želim samo zaupanje, saj so v tej tržni moriji večkrat izigrani. Poleg že utečene prodaje gradbenega in kmetijskega reprovromateriala se predvideva razširitev ponudbe z gospodinjstvom plinom.

Poslovalnica Šentjošt
tel. 749-021

Ivan Šubic

Trgovina je odprta le nekaj dni v tednu. Kljub majhnemu prometu, ki ne pokriva stroškov poslovanja se poslovalnica ne bo zaprla. Razmišljamo celo o razširitvi asortimaja in podaljšanju delovnega časa. Trgovina v Šentjoštu je očiten dokaz zadrugne poslovne politike, ki se v določenih primerih odpravi dobičku, če je njeno delo v interesu krajanov - kmetov kooperantov.

Za smotrnejše financiranje deponije

V letu 1991 smo v novo sanitarno deponijo vložili 40.600.000 SLT sredstev proračuna mesta Ljubljane in sredstev Sklada za urejanje stavbnih zemljišč in 22.600.000 SLT sredstev, zbranih iz cene deponiranja odpadkov. V mestnem proračunu se zbirajo sredstva iz davkov in dajatev. Sklad pa jih zbira od investitorjev in od lastnikov mestnih zemljišč. Letos naj bi šlo v deponijo 103.000.000 SLT nepovratnih sredstev Mesta in 70.000.000 SLT iz (letošnje) cene.

Namesto da bi upr. sredstva mestnega proračuna porabili za financiranje opreme šol z računalniki, za vrtnice ali za kaj podobnega, subvencioniramo deponiranje smeti. Plačujejo torej vsi, tudi tisti iz okoliških krajev, ne glede na to, ali so deležni odzvoza smeti. Proizvodnjo smeti subvencionirajo tako tudi tisti, ki mestne sanitarne deponije sploh ne uporabljajo.

Delež iz Sklada draži ceno zemljišč in zemljišča v Ljubljani so domačin in tujim investitorjem vse pogostejše predraga. Obremenjena so poleg ostalih nenamenskih stroškov tudi s stroški sanitarnih deponij.

Tretji del, plačilo ob ceni, ni odvisen od količine smeti, ki jih proizvedemo oziroma, ki nam jih komunalno podjetje odpelje. Ta

strošek plačujemo takrat, ko nova deponija nastaja, in ne takrat, ko smeti deponiramo. Proizvajalci smeti ne plačujejo skrbništva nad deponijo potem ko ta neha sprejemati odpadke in je potrebno za deponijo skrbeti še vsaj 10 do 20 let. Danes znatne stroške predstavlja skrbništvo in vzdrževanje prejšnje deponije (severno od Curnovca). Proizvajalci odpadkov so razbremenjeni teh stroškov za njihove odpadke in jih prepuščajo naslednjim generacijam.

S tem načinom financiranja maksimalno socializiramo stroške odzvoza in deponiranja smeti in kar se najbolj za zamegljujemo povezano med količino odpeljanih in deponiranih smeti oz. med opravljenim delom in plačilom zanj. Ljubljancem naj bi to ohranilo v zmoti, da stane odvoz in deponiranje smeti le toliko, kolikor plačamo s položnico, kar pa je le del dejanskih stroškov. Za porabnike bi bilo neracionalno vsakršno prizadevanje za zmanjševanje količine odpadkov ali za drugačno odlaganje oz. za uničenje. Nesmiselno postane prizadevanje za ločeno zbiranje odpadkov po vrstah in za reciklažo. Kaj hitro je možno dokazati, da nima smisla iskati drugih načinov deponiranja odpadkov (incineracija), nesmiselno pa postane tudi iskanje drugih lokacij za deponijo. Tako »poceni« deponiranje odpadkov je atraktivno za bližnjo in daljno okolico.

Javno podjetje Snaga nima upravnega odbora in dokaj nenavadno je, da upravlja to javno podjetje še vedno delavski svet. Ni povsem jasno, kakšne pravne možnosti za obvladovanje tega podjetja ima Mestni izvršni svet.

Predlagam, da naj javno podjetje Snaga dobi za odpiranje novega polja deponije sredstva kot kredit in ne kot nepovratna sredstva in naj ta strošek zaračuna strankam. Razbremenjen proračun bo sposoben realizirati druge naloge, ki jih sedaj ne more, ker ni sredstev. Ta predlog dajem mestnim oblastem ponovno v obravnavo in v realizacijo. Iz sredstev za deponiranje odpadkov se mora zbrati dovolj denarja tudi za skrbništvo in za sanacijske posege na stari deponiji.

Če pa se bo našel nov način dispozicije odpadkov ali nova lokacija, pa te nove investicije ne bi bremenili s stroški vzdrževanja stare deponije po opustitvi.

Pozitivne posledice realizacije predloga bodo:

1. proračun bo omogočal bolj učinkovito reševanje drugih problemov Mesta, na primer vzdrževanje cest, obnove šol in opremljanje šol in drugo.

2. cena odzvoza in deponiranja smeti mora odražati dejanske stroške. Ključ za lokalno delitev stroškov ne sme zabrisati najcenejše povezave s stroški. Za uvedbo primerne sistema obračuna je dolžna poskrbeti mestna uprava in ne javno podjetje.

3. realna cena odzvoza smeti bo vzpodbudila iskanje alternativnih rešitev in racionalizacijo.

4. regionalna deponija mora prinašati lokalni skupnosti prednosti, ki morajo z dobro mero kompenzirati motno in zmanjšanje vrednosti okoliških zemljišč, ki jo deponija povzroča.

Brez tega ne bomo nikoli mogli racionalizirati gospodarjenja z našimi odpadki in z okoljem. Sedanja socializacija stroškov deponiranja odpadkov in uničevanja ljubljanskega Barja in sramotno prepuščanje skrbi za naše napačno deponiranje smeti prihodnjim generacijam nam v naprej jemlje možnost, da bi to škodljivo ravnanje preusmerili. Zdravilo je za nekatere tudi malce grenko, za nekatere bi se odvoz smeti zares podražil, da bi se cena približala realni ceni. Ta podražitev je edino, kar je uspel novinar v prejšnji številki Naše komunne izluščiti iz moje pobude. Prezri je opozorila na rušilne učinke prevelikega obsega javne porabe. Z realizacijo mojega predloga bi tudi tej za malenkost pristriglili peruti.

V nasprotju s predlaganim razvojnim konceptom financiranja mestna služba povzbuje ceno deponiranja odpadkov brez javnih vsebinskih utemeljitev in obenem zahteva subvencioniranje iz proračuna. To pa je seveda povsem nekaj drugega od financiranja in v odvisnosti od stroškov. Moj predlog nima ničesar skupnega s kakršnikoli navijanjem cene za odvoz odpadkov.

ing. Peter Černigoj